

Per Stig Møller (KF):

Jeg skal indledningsvis sige, at Det Konservative Folkeparti stemmer imod det forslag til vedtagelse, som er blevet fremsat. Det er, fordi det er forkert i forhold til Schlüter-regeringen og for svagt i forhold til Nyrup-regeringen.

Beretningen om den færøske banksag er en fortælling om, hvordan alt kan gå galt for denne regering, og det, som ikke burde kunne gå galt, går såmænd også galt. Men det er selvfølgelig ikke regeringens skyld, forklarer den. Det er Den Danske Bank, embedsmændene, Finanstilsynet, Finansieringsfonden, Nationalbanken, der er begået fejl på fejl, og det har regeringen ret i. Men har den ikke gjort sig skyldig i bare den mindste forsømmelse, og har den ikke glemt at se bare lidt i alle de papirer, som forelå for den, og har den ikke vist en forbløffende evne til ikke at stille bare nogle enkelte relevante spørgsmål til alle disse embedsmænd, der åbenbart vidste så meget og fortalte så lidt?

Ja, man får den opfattelse, at der er vandtætte skotter mellem ministrene og embedsmændene i denne regering. På den ene side sidder embedsmændene og ved, at økonomien ikke er i orden i det, som er sagens kerne, nemlig om aktiebyttet blev gennemført forretningsmæssigt korrekt, og på den anden side sidder regeringen og presser en løsning ned i halsen på færingerne i tillid til, at den er økonomisk og forretningsmæssigt i orden, uden at spørge til netop dette.

Selv om jeg ikke plejer at udtrykke min beundring for statsministeren her i salen, må jeg sige, at jeg beundrer, at han på syv timer – det var jo det forspring, han gav sig selv i forhold til os andre – var i stand til at udpege hovedskurken i form af Den Danske Bank og ganske overse de ganske kritiske anmærkninger, kommissionen har anført om regeringen. Lad mig da her minde om nogle af dem:

Kommissionen citerer et medlem af Finansieringsfondens bestyrelse for om aktiebyttet at sige:

»Hvis der var tale om en normal kommerciel handel, så var den grebet fuldstændig vanvittigt an.«

Det siger han, skønt statsministeren netop den 2. april 1993 over for Politisk-Økonomisk Udvalg hævdede, at aktieovertagelsen i Føroya Banki er en forretningsmæssig disposition. Men kommissionen konstaterer, at der ikke er foretaget den for en sådan forretning normale gennemgang af de to bankers aktivmasse. Trods sin

skråsikkerhed eller måske netop på grund af sin skråsikkerhed spørger statsministeren ikke til dette.

Næste kritikpunkt består i, at statsministeren ikke sikrede sig, at landsstyret blev orienteret om Den Danske Banks henvendelse og om de i denne anledning tagne initiativer. Derimod blev landsstyret orienteret gennem en artikel i Berlingske Tidende.

Tredje kritikpunkt består i, at finansministeren den 15.-18. marts lagde pres på og truede lagmanden, Marita Petersen, for at få hende til at godkende aktiebyttforslaget uden i grunden at vide, hvad han gjorde, for det har han nu selv erkendt.

Hertil kan vi føje en kritik af økonomiministeren, beklageligvis, der den 11. marts 1993 modtager et fortroligt notat fra Det Økonomiske Sekretariat, hvor hun får at vide, at Den Danske Bank med aktiebyttet ikke længere vil være moralsk forpligtet til at skyde yderligere penge i Føroya Banki, at det vil blive nødvendigt at tilføje yderligere midler til pengeinstitutterne i løbet af 1993, at landskassen løber tom, og at det ser endnu værre ud, end valuta-fonden IMF skrev den 5. marts, samtidig med at notatet advarer mod at overtage Færøernes gæld af hensyn til ØMU-konvergenskravene. Og alligevel, trods disse advarsler, sætter regeringen ikke de normale undersøgelser af bankernes aktivmasse og udlåns- og garantiengagementer i gang, og man læser ikke den hemmelige revisionsprotokol omkring Føroya Banki.

I stedet kan statsministeren så på koordinationsudvalgets møde den 17. marts gå ud fra, at sagen var undersøgt på sædvanlig forretningsmæssig vis. Som forklaring på, at undersøgelsen ikke igangsattes, anføres det rundt omkring, at den ville tage tid. Men dette afviser kommissionen. Undersøgelsen kunne have været gennemført i løbet af 8-10 dage og altså være afsluttet, før landsstyret godkendte aktiebyttet den 22. marts, hvis blot økonomiministeren havde reageret på notitsen til hende af 11. marts.

Det fjerde kritikpunkt består i, at regeringen den 22. marts giver embedsmændene i den såkaldte Færøgruppe besked på at holde situationen flydende, indtil folkeafstemningen er overstået den 18. maj, uanset det allerede den 22. marts i embedsmandskredse var kendt, at der var likviditetsproblemer i Føroya Banki. At man godt vidste, at martsaftalen med landssty-